

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Teologická fakulta

Bedřich Jetelina:

Adventisté sedmého dne mezi modernou a postmodernou

Posudek disertační práce

Předložená disertační práce splňuje po formální stránce všechny náležitosti tohoto druhu textu. Jde o práci s rozsáhlým poznámkovým aparátem, seznam použitých pramenů je obdivuhodný a práce samotná je přesvědčivě vyargumentovaná. Jednotlivé kapitoly práce se zdají být obsahově rovnoměrně rozpracované a práce nemá nadbytečná „hluchá místa“. Autor jasně stanovil metodologii a cíle svého bádání a přiznává také svůj osobní vztah k adventizmu sedmého dne, zdařilo se mu však si udržet badatelský odstup a jeho úvahy v práci budí dojem korektního zvažování tématu.

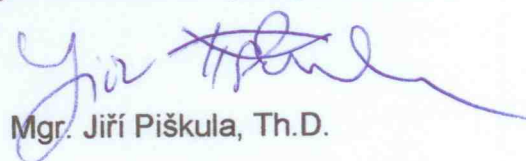
Autor věrně interpretuje zkoumané texty a korektně představuje historii adventizmu, jeho vnitřní myšlenkové i institucionální členění a v neposlední řadě jeho věroučná specifika. Jeho základní teze o potřebě soustředění se v rámci adventizmu na trinitární dogmata a jejich důsledky, již v užším kontextu publikoval již dříve, je z historického hlediska zcela opodstatněná a podložená zkušeností desítek generací mnoha křesťanských denominací. Autorovo zdůraznění naprosto odlišných (nejen hermeneutických) východisek různých proudů v adventizmu sedmého dne velmi elegantně vysvětluje existenci natolik odlišných myšlenkových směrů pod jednou instituční střechou a demonstruje také, proč se ani po několika generacích tyto proudy nepohnuly ze svých pozic: mluví jinými jazyky, chceme-li

parafrázovat autora. Z těchto důvodů již předem svého posudku konstatuji, že práce je velmi dobrá a podle mého mínění nic nebrání jejímu obhájení.

Jako každý produkt lidské společnosti však ani práce Bedřicha Jeteliny není dokonalá. Nejvíce mrzí nemalý počet gramatických chyb (popřípadě překlepů) a drobných stylistických neobratností, jimž se dalo snadno vyhnout prací korektora. V úvodu dizertační práce je také zvykem se nějak vyrovnat s předchozím bádáním na dané téma, což je sice v případě adventizmu sedmého dne příliš široký záměr, alespoň české bádání však bylo možno stručně zmínit, zvláště když například R. Mach se věnuje velmi podobnému tématu.¹

V práci nalezneme také další nestandardnosti jako je například podvojně varianty jmen téže osoby (Jakub White/James White), autor také opakuje, byť s odkazem na pramen, klišé adventistů sedmého dne o nepřetržitém svěcení soboty jako dne odpočinku v církevních dějinách.² Autorova zmínka o dělení zákona na ceremoniální a morální část může budít dojem, že jde o adventistické specifikum, toto dělení však lze nalézt v Sumě Tomáše Akvinského, Lutherových spisech i Kalvínově Institucích.³

Přes výše deklarovaný autorův badatelský odstup od adventizmu se přece jen zdá, že některé výroky mají spíše apologetický charakter než analytický,⁴ jindy jako by některé nedostatečně vyargumentované pasáže naznačovaly Jetelinovy sympatie k jednotlivým myšlenkovým proudům v rámci adventizmu.⁵ Výše uvedené výtky však nepokládám za zásadní. Zmíněná opomenutí z práce, jež by mohla být výtečná, činí práci „pouze“ velmi dobrou. Dizertaci, jež je důstojným zakončením postgraduálního studia, jednoznačně doporučuji k obhájení.

Mgr. Jiří Piškula, Th.D.

¹ Viz Mach Roman. The Common Sense: Evangelikální a adventistické dědictví osvícenství. in: Koinonia 2/2011, str. 70-93. Dodávám, že výtka se týká skutečně toliko přehledu o stavu bádání, Jetelina jde ve svém zkoumání mnohem hlouběji než Mach a vychází z výrazně širší palety zdrojů.

² Str. 79. Tato teze má svůj původ v historickém bádání baptistů sedmého dne, jež bylo přece jen pod vlivem konfesních hledisek. Dnes je tato teze velmi těžko obhajitelná - viz např. Müller, Richard. Adventisten – Sabbat – Reformation. Geht das Ruhetagsverständnis der Adventisten bis zur Zeit der Reformation zurück? Eine theologiegeschichtliche Untersuchung. Studia Theologica Lundensia 38: Lund, 1979.

³ Viz poznámka 457 na str. 124.

⁴ Viz. např. str. 85 „Adventistické specifické dogmatické body tvoří kompaktní, logicky navzájem propojený celek, kdy jeden bod zapadá do druhého“ a širší kontext tohoto výroku.

⁵ Na str. 67 autor tvrdí, že učení o svatyni je pro adventistickou identitu nepostradatelné a na str. 85 zase naznačuje, že adventismus by se bez svých specifík teologicky zhroutil. Pro liberální progresivní adventismus je to problematická myšlenka, nejsem si také jist, že by tyto myšlenky byly obhajitelné v kontextu současného stavu evropského (zvláště pak německého) adventizmu.